

Nr 870

Av herr Ståhl m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 103, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m., m. m.

(Lika lydande med motion nr 740 i Första kammaren)

Från vår sida har vid tidigare tillfällen i riksdagen framhållits den stora angelägenheten av att ett samlat grepp tas av statsmakterna om *alla* de väsentliga faktorer som påverkar utvecklingen på bostadsmarknaden. Denna ger sedan lång tid vid handen att den nuvarande politiken och de nuvarande metoderna icke förslår för att lösa denna vår enligt många mening allvarligaste sociala fråga.

I år kan vi således konstatera att bostadsköerna på många håll är längre än någonsin, samtidigt som byggnads- och bostadskostnaderna fortsätter att stiga och kostnaderna för generella bostadssubventioner medför en ökad statsfinansiell belastning.

För närvarande arbetar en rad av olika utredningar med var sitt område inom bostadspolitikens vida fält. Det gäller t. ex. den framtida utformningen av långivningen till bostadsproduktionen, formerna för hyresregleringens avveckling och ersättande med förbättrat besittningsskydd, frågan om markvärdestegringens behandling samt möjligheterna att främja industrialiserat byggande.

Alla här berörda frågor, som var för sig är stora och betydelsefulla, måste betraktas som delfrågor i ett sammanhängande problemkomplex. Efter den långa raden av misslyckanden på bostadspolitikens område, som karaktäriserat åren efter krigets slut, borde tiden redan ha varit inne att genom en parlamentarisk beredning söka nå en samförståndslösning, som äntligen kunde ge de svenska medborgarna hopp om att bostadskrisen inom rimlig tid skulle kunna övervinnas.

Tyvärr har riksdagsmajoriteten tidigare icke varit sinnad att lämna sitt bifall till förslag av denna art. I stället har regeringen nu tillsatt en arbetsgrupp inom kanslihuset med uppgift att överse och söka samordna de resultat som under den närmaste framtiden kan väntas från de olika med bostadsfrågorna sysselsatta utredningarna. Enligt vår mening är emellertid detta tillväga-

gångssätt icke tillfredsställande, om man vill skapa förutsättningar för den politiska handlingskraft som behövs för att komma till rätta med bostadskrisen och dessutom vill skapa ett utbrett förtroende hos allmänheten för statsmakternas ansträngningar i detta syfte. Den expertgrupp som tillsatts inom kanslihuset bör därför enligt vår mening kompletteras och ställas under ledning av en parlamentariskt sammansatt beredning.

Hur angeläget det är att gå fram efter en sådan linje ställes i en klar dager också av regeringens nu framlagda proposition med förslag om förlängning av gällande hyresregleringslag med endast ett år mot tidigare två år. Detta ger vid handen att även regeringen nu börjar inse det rådande lägets ohållbara karaktär. Vi hälsar detta med tillfredsställelse, samtidigt som vi återigen understryker den vitala betydelsen av att alla huvudkomponenterna i en ny bostadspolitik utformas utifrån en helhetssyn på problemkomplexet.

I det nu förevarande sammanhanget, som gäller hyresregleringslagens förlängning med ett år, samtidigt som en omformning av bostadslånen och en minskning av bostadssubventionerna står för dörren, vill vi inskränka oss till att framhålla följande.

En kraftig och snabb avveckling av de nu utgående generella subventionerna skulle om inga åtgärder i övrigt vidtogs inom bostadspolitikens ram leda till en mycket kraftig splittring av hyrorna på olika nivåer för likvärdiga lägenheter. Denna »hyresklyfta» mellan bostäder av samma kvalitet kunde då väntas i ett icke ringa antal fall nå upp till 30 % av kostnaden för den billigare lägenheten. Det synes oss uppenbart att en sådan hyres- och bostadskostnadsstruktur icke utan stora svårigheter och påfrestningar skulle kunna övertas av en utan prisreglering fungerande bostadsmarknad.

För det andra råder inget tvivel om att insikten har vuxit om att bostadsmarknaden måste successivt ställas under inverkan av en normal prisbildning, om bostadskrisen någonsin skall kunna övervinnas. Man måste enligt vår mening räkna med att detta inom de mest utpräglade bristområdena kommer att ta en avsevärd tid. Ju noggrannare förberedelser som görs och ju bättre man i förväg från statsmakternas sida tänker igenom hur barnfamiljerna och andra grupper i ett särskilt utsatt läge under en sådan process bäst skall kunna skyddas mot bakslag i sina välmotiverade strävanden efter en hygglig bostadsstandard, desto snabbare kan också hyresregleringen avvecklas och ersättas med ett besittningsskydd. Beträffande många områden i landet torde det i dag kunna sägas att, om sådana förberedelser nu förelegat, skulle hyresregleringen för deras del redan kunnat avvecklas.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 103 måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t an- hålla att en parlamentarisk beredning tillsättes för en sam- ordnad lösning av bostadsfrågan i hela dess vidd samt att

till denna berednings förfogande ställa den inom kanslihuset tillsatta expertgruppen jämte andra lämpliga experter.
Stockholm den 21 april 1965

Manne Ståhl

Brita Elmén

S. Gustafson
i Göteborg

Erik Tobé

Sven Wedén